

Izhaja vsak torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevev tekalšču po 8 vin.

# GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Veturini h. št. 9.  
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

## Državni zbor.

V petek sta v poslanski zbornici govorila poleg drugih govornikov tudi italijanska poslanka dr. Pitacco in dr. Verzeznassi, ki sta se seveda pritoževala o krivicah, ki prete vsled nove volilne reforme Italijanom na Primorskem, katerih pa seveda ni in ne bode, ker je naša vlada še vedno prenaklonjena našim Italijanom in jim ne bi za vse na svetu skrivila niti jednega lasu. Poglejmo torej, kaj sta ta dva možakarja govorila.

Posl. Pitacco, ki je govoril prvi, je rekel, da Italijani z veseljem pozdravljajo volilno reformo, ker so prepričani da se s sodelovanjem vseh državljanov na političnih pravicah povzdigne politično življenje in delovanje, pa tudi moralna izobrazba ljudstva. Tudi pozdravljajo Italijani novo volilno reformo v interesu svobode in enakosti narodov. Govornik je rekel, da so Italijani, ki se trdno držijo načel enakosti volilne pravice, sklenili, da bodo glasovali za predlogo, prepričani da najdejo njihove opravičene zahteve ozira pri vseh svobodomiselnih strankah in tudi pri vladi.

Italijani zahtevajo le, da se narodnostno razmerje moči in parlamentarno posestno stanje tako ne premakne, da bi bil narodni in zgodovinski značaj italijanskih pokrajin siloma spremenjen, in da bi s tem prišel konec narodno-politične eksistence Italijanov. Mi nočemo, da se nam daje prednost, ne dopuščamo pa tudi, da se nas zapostavlja. Govornik vidi v predlogi glede razdelitve okrožij v Dalmaciji odločno Italijanom sovražno tendenco, prednost slovenskemu elementu, in nasprotstva z izjavo ministrskega predsednika, da hoče predloga ščititi manjšine. Govornik je kritikoval tudi razdelitev volilnih okrožij in postopanje z mestnimi in kmetskimi občinami v Primorju. Kar se tiče spremembe poslovnika, ni govornik za to, da se isti spoji z volilno reformo. Ne glede na to, da bodo Italijani proti

vsaki odredbi, ki bi količkaj kršila svobodo poslancev, so izlasti proti temu, da bi se omejila pravica interpeliranja. Govornik je izjavil, da hočejo Italijani z vsemi svojimi močmi sodelovati, da se volilna reforma uresniči, akoravno se je z njimi najhuje postopalo; zahtevajo pa, da se ohrani svoje narodno popolno posestno stanje, da se zavaruje manjšina ter da se razdelitev volilnih okrožij ne izvede s tendenco, sovražno Italijanom, kakor jo predlaga zakonski načrt. Ako ne najdejo Italijani podpore za svoje želje in ne dosežejo tudi potom kompromisa, da se zavaruje pravica njihove narodne eksistence, tedaj bodo — žal — prisiljeni, da ne bodo mogli glasovati za volilno reformo.

Za njim je govoril poslanec dr. Verzeznassi, ki je glede splošne in enake volilne pravice od zasedanja goriškega deželnega zbora pa do sedaj svoje mnenje spremenil ali je pa vsaj zatajil, kajti v goriškem deželnem zboru je mož govoril proti splošni in enaki volilni pravici.

Posl. dr. Verzeznassi je zdaj pripoznaval, da uvedenje splošne, direktne, tajne in enake volilne pravice popolnoma odgovarja političnim svobodomiselnim idejam. Vendar pri razdelitvi mandatov in volilnih okrožij ni vlada postopala pravično, marveč semtertje celo svojevoljno. To se je specijelno dogodilo v kronovini Gorici in Gradiški. S tem, da je vlada za to deželo določila pet mandatov, in sicer tri za slovenski del in le dva za italijanski del, je storila Italijanom veliko krivico, ki jo je treba brez-pogojno popraviti. Govornik je tožil, da je vlada, nasprotno s svojimi izjavami, glede razdelitve mandatov v Istri upoštevala le število prebivalcev, ne da bi bila jemala ozir na višo izobrazbo in davčno moč Italijanov. Slovincem se je dalo prednost na račun Italijanov in posestno stanje Italijanov je omajeno. Konečno je govornik zahteval italijanske mandate za Goriško, Gradiško in Kormin, za Červinjan in Tržič. Čudno da ne tudi za vsako furlansko vas.

sodnik hodil tja, govoril je dekletu lepo, a takrat ko je odhajal Sadej v službo, se je bil Brumatt že ohladil. Prihajal je redko in polagoma je skoro izostal. Vsi so to čutili, posebno pa Elvira. Dekle sicer ni imelo nikdar posebnega nagnenja do tega človeka, a ko ji je takrat na tovarniškem vrtu tako dvoril in pozneje delal goste obiske, je vendar začela misliti tudi ona nanj. Posebno pa je bila mati, ki je to misel v hčeri vtrjevala. Najbolj odločilna je bila starejša sestra Pina. Ko je videla, da zahaja sodnik večkrat k njim, začela se je tudi ona zanimati bolj zanj. Storišla je marsikaj, kar prej ni, nosila se je sedaj bolj izbrano, kakor po navadi in povsodi je pokazala, da ji je dosti do sodnika. In katero žensko oko je slepo za take stvari? Tudi Elvira ni bila in hitro je opazila, kaj se godi v sestri. In začel se je med obema nekak tih boj, katerega ni nikdo opazil. Sestri sta bili, a sestre se vedno ne ljubijo, ne žrtvujejo svoje srce za srečo druge. Elvira ni bila take narave, da bi bila pustila to, kar je bilo namenjeno njej, komu drugemu. In vrhu vsega je prišla še vzgoja, tista staromodna in napačna vzgoja, kako ršno dobijo navadno hčere malo boljših stanov. Nič resnega, nič solidnega. Elvira bi bila morda na strani Sadeja dobra žena, a ko je sodnik

Posl. Sylva Tarouca je branil svojo stranko pred očitanjem, češ, kakor da bi ista bila sedaj proti razširjenju volilne pravice, izjavivši, da je on že ob uvedbi pete kurije izrekel prepričanje, da splošna enaka pravica ni najpravičnejša, ampak splošna volilna pravica na temelju zastopstva interesov.

Predloga volilne reforme ne odgovarja načelu pravičnosti in enakosti glede zgodovinskega razvoja, kakor je to proglasila vlada, niti gospodarskim in kulturnim pogojem in tudi ne bo imela učinka, kakor se ga nadeja ministerski predsednik, ker je to možno doseči le na temelju narodnega sporazumljenja. Ravno pod pritiskom volilne reforme bi moral parlament pod vodstvom vlade, ki ima jasne namene, z vso resnostjo pričeti reševati ta važni predpogoj. Govornik je za spremembo ustave v smislu, da se razbremeni državni zbor, da se razširijo meje deželnih zborov, da se v državnem zboru tudi pretresava in sklepa o vnani politiki, o stvarih armade in vojne mornarice.

Posl. Adler je izjavil, da pozdravlja socialni demokratje predlogo o volilni reformi, vzlic temu, da je v mnogem oziru pomanjkljiva. Kakor največje pomanjkljivosti je govornik označil pravico do glasovanja z izpolnjenim 24. letom, izključbo ženskih, stalno bivanje in tajni skrutinij. Govornik je izjavil, da pozdravlja socialna demokratija odkritožerno volilno reformo. Ista se v tem razločuje od drugih strank, ki sicer priznavajo princip splošne volilne pravice, vendar odklanjajo vladno predlogo. Socialni demokratje podpirajo vlado le v toliko, v kolikor postopa ista razumno ter daja ljudstvu njegove pravice. Socialni demokratje se trdno držijo svoje narodnosti; njim je mnogo na razvoju in ojačenju države. Govornik odbija trditev, češ, da se je izključno udala ljudskemu gibanju s to pametno predlogo.

Pripozna, da avstrijske vlade izvrše kaj pametnega le, ako so v to prisiljene, meni pa, da ni bil le strah pred masami,

ampak da je imel pri tem velik vpliv obup radi današnjega razvoja Avstrije. Govornik je zavaroval socialno demokracijo proti očitaniu, češ, da jej nedostaja narodnega čutstva, izjavivši, da služi socialna demokracija prav tako svojemu ljudstvu, ali pa še bolje, kakor vsak naroden poslanec. Proletarjat ima poleg stanovskih interesov tudi še druge interese, izlasti interes na fizičnem, duševnem in kulturnem razvoju narodov. Proletariat ljubi tudi državo, ki jo hoče spremeniti v ljudsko državo, in bo podpiral vlado le toliko časa, dokler bosta to zahtevala razum in potreba. V Avstriji mora proletarijat zgraditi ne le ljudsko državo, ampak državo narodov. Govornik je svaril Nemce, naj ne pretiravajo svojih želj, kajti za želje nemškega naroda ni merodajno število mandatov, ampak pred vsem gmotni in kulturni razvoj širjih mas. Le edino to dovede do miru vseh narodov. Govornik je konečno izrazil trdno prepričanje, da postane volilna reforma zakon in da se zbornica v svoji sedanjosti podobi več ne sestane. Parlament privilegijev, kurije in druge stvari, ki so vezale narodom roke, so mrtve in sveta pravica narodov pričinja govoriti.

Grof Sternberg je v začetku svojega govora na silno oster način polemiziral proti posl. dr. Adlerju in hudo napadal vlado, katere koalicija s socialnimi demokrati je tem nevarnejša, ker je dr. Adler danes sam izjavil, da ne bodo socialni demokrati glasovali za državne potrebe. Govornik je branil poljski klub pred napadi posl. Adlerja ter je ostro kritikoval volilno reformo. Izjavil je, da je ista predložena le v interesu socialnih demokratov in Mladohčevov. Konečno je govornik izjavil, da je sicer za reformo, toda ne le za volilno reformo, ampak za preosnovo vsega državnega in upravnega sistema v smislu, kakor je to omenil posl. grof Dzieduszycki. Na čelu uprave pa naj stoji vlada, ki je izišla iz ljudstva, ki dobro pozna deželo in ljudstvo.

— Tiho bodi, Elvira, saj ni še vse zgubljeno, saj imaš še čas. Morda še pride.

— Kedó?

— No, gospod sodnik.

— Tega ne rabim; ne jokam sedaj radi njega, on mi ni več mari. Onega mi dajte.

Kakor vulkan je sedaj bruhnilo iz nje in zdelo se ji je, da mora ona tega moža ljubiti, da bi ga morala imeti.

— Potolazi se, otrok, potrpi!

— Nič potrpi; zakaj ste me učili tako, zakaj ste pustili, da je hodil sodnik k nam? Mislili ste, da bo boljši kot oni. In, ko je žalil Frana, češ, da je hribovec in tako naprej, kedó ga je branil? Meni ste vcepili to misel, sodnik mi je govoril res sladko in omamljivo, a bi ga ne bila poslušala, če bi ne bilo vam tako prav. In Fran je odšel, on ki je imel veliko dušo in srce, ki je znalo čutiti. Kaj so vsi ti proti njemu? Nič. Govoré in govoré, a duh njihov je zaspan in mrtev. Oh, mama, zakaj ga niste odpodili raje, preden je začel slepiti moje neizkušeno srce, zakaj ste pustili mene v njegovi družbi, ko ste videli, da Fran ne bo več prišel, če me bo videl med temi ljudmi?

(Dalje pride.)

LISTEK.

## Dolina in hrib.

Povest. Spisal Janko Bratina.

(Dalje.)

— Častitam, bravo, dejal je potem, a videlo se mu je, da mu ni ravno prijetno. Kesal se je sedaj, da je vstavil H. odzdravil je sicer uljudno oba ter potem hitro odšel svojo pot.

— Hm, ta pač ima dosti za danes, dejal je Janko tiho nevesti, ko sta šla po trgu dalje.

XIV.

Cvetela je roža tam za plotom na vasi in duh njen je bil prijeten in ljubeč. Marsikdo, ki je šel mimo in videl zalo cvetko, se je vstavil in si jo ogledal. Niti poduhati si jo ni upal fant, ki je šel skozi vas, le pogledal jo je in veselo je šel naprej. A prišel je nekega dne, ko je že noč minevala, ko se je jelo daniti, tujec doli po vasi in poduhal je rožo in ji vtrgal en cvet raz steblo. Zbukal je potem doli na vasi in šel je dalje v svet in nikdo ga ni poznal. In vstalo je zjutraj dekle in pogledalo na rožo; en cvet je manjkal, ni ga bilo. In dekle je zajokalo, ko je videlo, da ni več vseh cvetov; en sam je manjkal, a roža ni več bila tista; še je stala ponosno, a videlo se je, da enega cveta ni, da ga ne bo več nikoli. Tako je bilo Elviri. Nekaj časa je





Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

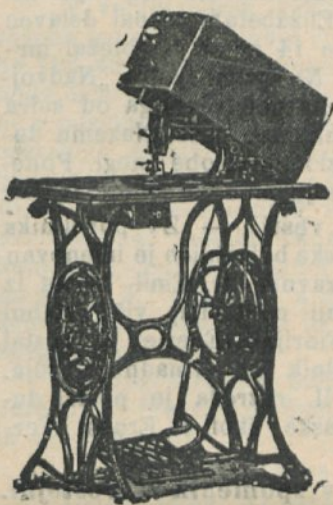
**Jakob Miklus**  
mizar in lesni trgovec  
v Podgori, na ogln novega železniškega mosta  
(na cesti, ki pelje proti Gradiški) ter podružnica za Soškim mostom pri Pevmi  
Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

**Pozor!**  
Podpisani priporočam čč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo  
**prodajalno**  
kolonijalnega blaga. V zalogi imam kavo vseh vrst, različne moke iz Johmanovega in Majdičevega mlina, dalje imam različne pijače kakor francoski konjak, pristni kranjski brinovec, domači tropinovec, izvrsten rum, maršalo, malaga, istrijanski refošk, kavo in vžigalce družbe sv. C. in M., testenine Znidaršič & Valenčič itd. Več vrst olja. — Pošilja se po pošti najmanj 5 kg. —  
**Josip Kutin**  
v Gorici.  
Semeniška ulica 1

**Ivan Bednařik**  
priporoča svojo  
**knjigoveznico**  
v Gorici  
ulica Vetturini št. 3.

Krčma  
**„AL CORSO“**  
na Fran-Josipovem tekališču  
se preseli v kratkem času  
na **Korenj št. 13**

**Fani Drašček,**  
zaloga šivalnih strojev  
Gorica, Stolna ulica hi. št. 2.



Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

**Peter Skerbic** **VIKT. TOFFOLI**  
Gorica  
Riva Corno h. št. 13,  
priporoča svojo zalogo piva iz prve slov. pivovarne  
**G. Auer-jevih dedičev**  
v Ljubljani.

Pivo je tako, da mu ni vsako enako. Zelodec ozdravi, otožnost odvzame, zdravega, veselega piveca nar'đi.

velika zaloga oljki-nega olja iz najugodnejih krajev

Gorica, via Teatro št. 20

Gorica, v Seminario št. 10

Olje jedilno	36 kr. lit.
„ fineje	40 „ „
„ bolje	44 „ „
„ dalmat.	48 „ „
„ istrsko	56 „ „
„ corfu	56 „ „
„ bari	60 „ „
„ luca	70 „ „
„ nizza	80 „ „
„ najfineje	1 gl. „

Priporoča dalje pristno in zajamčeno olje v vrčih.

Postrežba najpošteneja.

**Centralna posojilnica**

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra t. l. na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. aprila t. l. na menico po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo po 5%

z  $\frac{1}{8}$ % upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

**KONJEDIC & ZAJEC**

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

**Eno krono nagrade** izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

**Važen pripomoček**

v gospodinjstvu so priznane najboljše testenine Znidaršič & Valenčič-a, ker se ž njimi nele zadovolji družino, temveč prihrani tudi mnogo časa.

Jako izdatno sredstvo proti

**revmatizmu in trganju po udih (putiki)**

je liker **GODINA**, katerega pripravljata v Trstu lekarnarja Rafael Godina, lekarna „Alla Madona della Salute“ pri Sv. Jakobu, in Josip Godina, lekarna „All' Igea“ v ulici Fornelo št. 4. — Stekleničica stane 1 K 40 vin. — Potom pošte se ne pošilja manj kakor 4 stekleničice, in sicer proti poštnemu povzetju, ali pa, ako se dpošlje naprej 7 K, nakar se stekleničice dpošljejo franko in so v tem znesku zapopadeni vsi pošiljatveni stroški. Dobiva se v vseh lekarnah.

**ZA POMLAD**

so ravnoar došle nad vse krasne novosti raznovrstnega blaga, kakor: modne volne, Zephyr, Perkale, sukno za moške obleke, preproge, zavese, odeje, rumberško, belgijsko in šlezko platno, serviete, žepni robci itd. Cene nizke in stalne. Uzorcina zahtevavo zastoj

**„KROJ. ZADRUGA“**